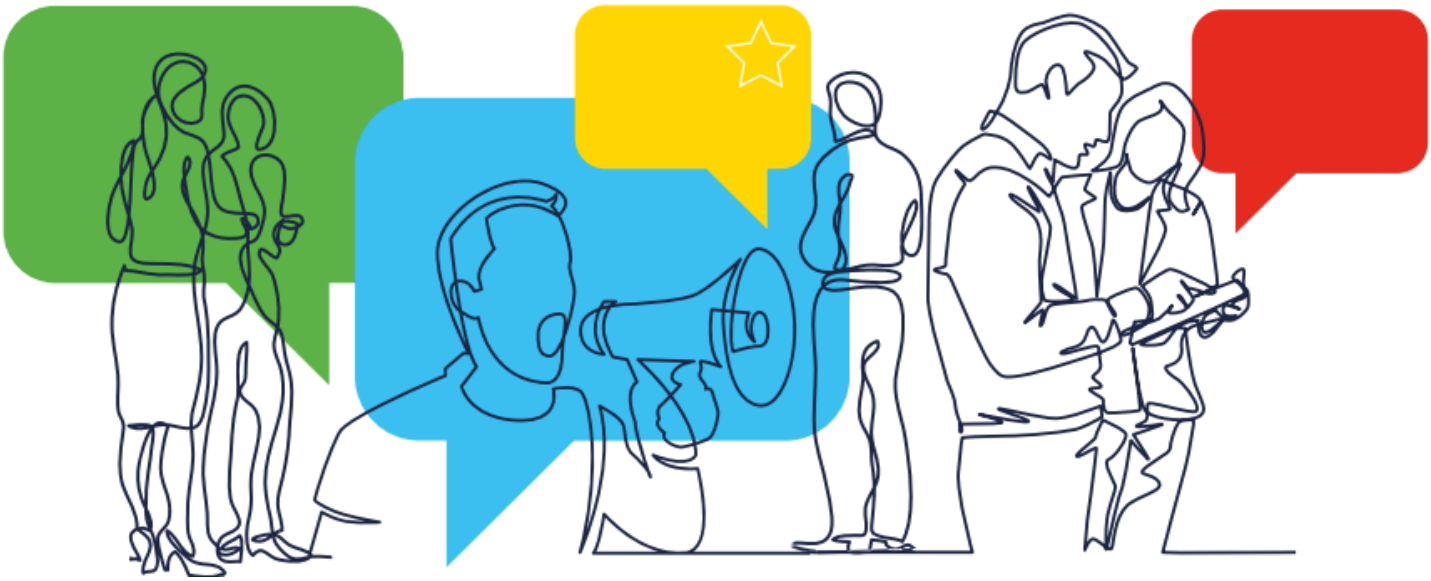
SUCCESS STORY

EU:N KANSALAISALOITEFOORUMI

Kielto eheytyshoidoille Euroopan unionissa

LEARN - DISCUSS - CONNECT - SEEK ADVICE

Kielto eheytyshoidoille -kansalaisaloite

Kielto eheytyshoidoille (koko nimi: ”**Kielto eheytyshoidoille Euroopan unionissa**”) oli kolmastoista eurooppalainen kansalaisaloite, johon kerättiin yli miljoona vahvistettua allekirjoitusta. Aloite rekisteröitiin **24.1.2024**, ja allekirjoitusten kerääminen aloitettiin virallisesti **17.5.2024** kansainvälisenä homo-, trans- ja bifobian vastaisena päivänä.

Eheytyshoidot ovat toimenpiteitä, joiden tarkoituksena on muuttaa tai tukahduttaa hlbtqi+-henkilöiden seksuaalista suuntautumista, sukupuoli-identiteettiä ja/tai sukupuolen ilmaisua. Aloitteella järjestäjät kehottavat komissiota ehdottamaan sitovaa oikeudellista kieltoa hlbtqi+-henkilöiden eheytyshoidoille Euroopan unionissa. Vuonna 2020 YK:n erityisraportoija luokitteli eheytyshoidot kidutuksen muodoksi. Yhä useammat Euroopan maat ovat sittemmin ottaneet käyttöön oikeudellisia kieltoja.

Siihen mennessä kun aloitteen kannatustavoite täyttyi, kahdeksan EU:n jäsenmaata oli jo kieltänyt eheytyskäytännöt.

Kun allekirjoitusten keruukampanja oli saatu onnistuneesti päätökseen ja allekirjoitukset tarkastettu, aloite toimitettiin virallisesti Euroopan komissiolle **17.11.2025**. Siihen liitettiin todistus, jonka mukaan vahvistettuja **allekirjoituksia oli kaikkiaan 1 128 063**. Osana vastausprosessia aloitteen järjestäjät tapasivat 12.12.2025 yhdenvertaisuudesta, varautumisesta ja kriisinhallinnasta vastaavan komissaari **Hadja Lahbibin**, ja 2.3.2026 he esittelivät ehdotuksensa Euroopan parlamentille julkisessa kuulemistilaisuudessa.

Euroopan komissio hyväksyi virallisen vastauksensa tiedonannon muodossa 13.5.2026 (ks. lehdistötiedote). Samana päivänä komissaari Lahbib tapasi järjestäjät ja antoi julkisen lausunnon (ks. video).

Komissio analysoi arvioinnissaan mahdolliset oikeudelliset keinot ja sitoutui antamaan suosituksen, jossa jäsenmaita kehotetaan kieltämään eheytyshoidot. Komissio myös painotti, että jokaisen hlbtqi+ -yhteisön jäsenen olisi voitava olla ylpeästi oma itsensä ja elää ilman väkivaltaa, syrjintää ja pelkoa.

Eheytyshoitojen kieltämistä koskeva aloite osoitti, että sitkeällä ruohonjuuritason toiminnalla on mahdollista saada kansalaiset mukaan eri puolilla Eurooppaa, nostaa tärkeitä kysymyksiä EU:n asialistalle ja osallistua EU:n päätöksentekoon mielekkäällä tavalla.

Aloite rekisteröitiin

24.1.2024

Tuenilmausten keruun alkamispäivä

17.5.2024

Tuenilmausten keruu päättyi

17.5.2025

Allekirjoitusten tarkistus

16.6.2025

Aloite toimitettiin komissiolle

17.11.2025

Komission vastaus

13.5.2026

Miten aloite onnistui keräämään riittävästi allekirjoituksia?

Puolusta sitä, mihin uskot

Järjestäjien päättäväisyys oli kampanjalle keskeinen onnistumistekijä.

Kehitä yhteisöllisyyttä

Vahvojen kumppanuuksien luomisella oli merkittävä vaikutus.

Hyödynnä sosiaalista mediaa mahdollisimman tehokkaasti

Laaja verkkonäkyvyys oli kampanjan onnistumiselle erittäin tärkeää.

Aloitteen taustastrategia

Valmisteluvaihe

Aloite eheytyshoitoja koskevasta kiellosta sai alkunsa Mattéo Garguilon ideasta. Aloitteen pääjärjestäjä oli vasta lukiolainen alkaessaan työstää aloitetta 3–4 vuotta ennen sen varsinaista käynnistämistä. Eheytyshoidot olivat vuonna 2020 paljon esillä Ranskassa, josta Mattéo on kotoisin. Eheytyshoidot, joita myös eheytysterapiaksi kutsutaan, ovat toimenpiteitä, joiden tarkoituksena on muuttaa tai tukahduttaa hlbtqi+-henkilöiden seksuaalista suuntautumista, sukupuoli-identiteettiä tai sukupuolen ilmaisua. Mattéota hämmästytti, että nämä hoidot olivat edelleen laillisia monissa Euroopan maissa ja että vain kahdeksan EU:n 27 jäsenvaltiosta oli kieltänyt ne lailla.

Samoihin aikoihin Mattéo oli kiinnostunut osallistavasta demokratiasta ja kansalaisvaikuttamisen välineistä, kuten Ranskan yhteisestä kansanäänestysaloitteesta. Hän totesi, että eurooppalainen kansalaisaloite on oikea väline asian nostamiseksi Euroopan tason keskusteluun.

Yhdessä kahden ystävänsä kanssa Mattéo perusti aloitteen tueksi European Association Against Conversion Therapy (ACT) -järjestön. Hän oli vasta 21-vuotias ja opiskeli Lyonin valtiotieteellisessä korkeakoulussa.

Saadakseen tukea kampanjalle Mattéo ja muut ACT:n puheenjohtajat ottivat yhteyttä hlbtqi+- ja ihmisoikeusjärjestöihin eri puolilla Eurooppaa. He lähettivät yli 500 sähköpostia lähestyessään organisaatioita, joita pyysivät mukaan kampanjoimaan. Vastaperustetulla ACT-järjestöllä oli aluksi haasteita saada tukea suuremmilta organisaatioilta. Sisukkaalla työllä se kuitenkin onnistui tuomaan yhteen 12 hlbtqi+-oikeuksia puolustavaa järjestöä 12 EU:n jäsenmaasta. Yhdessä he käynnistivät kansalaisaloitteen.

Varainhankinta ja resurssit

Järjestäjät eivät saaneet aloitteelle taloudellista tukea. He harkitsivat lahjoitusten pyytämistä, mutta päättivät lopulta olla järjestämättä varainkeruukampanjaa. Koska järjestäjätiimi oli pieni ja sen aika ja resurssit olivat rajalliset, he totesivat, että tarvittavat hallinnolliset askareet (kuten hakemusten laatiminen, yhteyden ottaminen mahdollisiin avunantajiin ja rahoitusvaatimusten hallinta) veisivät arvokkaita resursseja kampanjan päätavoitteelta.

Sen sijaan järjestäjät päättivät keskittää voimansa kannattajien aktivoimiseen ja allekirjoitusten keräämiseen ja asettaa kampanjoinnin varainkeruun edelle.

Kampanjastrategia

Kielto eheytyshoidoille -kampanja sai odottamattoman käänteen allekirjoitusten keruun aikana. Vaikka tuenilmausten keruu alkoi **toukokuussa 2024**, **huhtikuuhun 2025** mennessä aloitteelle oli saatu vain noin **234 000 allekirjoitusta**. Keräysaikaa oli jäljellä enää kuukausi, mutta vaaditun vähimmäismäärän saavuttamiseksi tarvittiin vielä **770 000 allekirjoitusta**.

”Kaikkein vaikeinta on ihmisten jatkuva aktivoiminen. Se oli meille hankalaa. Monet kansalaisjärjestöt lopettivat kampanjan tukemisen, kun allekirjoitusten virta tyrehtyi. Kampanjan ylläpitäminen kokonaisen vuoden ajan on haastavaa.” – Mattéo Garguilo

Järjestäjät totesivat, että eheytyshoidot olivat edelleen suhteellisen huonosti tunnettu ongelma verrattuna muihin perusoikeuksia, kuten aborttioikeuksia, koskeviin kampanjoihin. Se taas vähensi kansalaisten intoa tukea aloitetta. Tämä haaste oli erityisen suuri maissa, joissa hlbtqi+-henkilöillä ei ole yhtäläisiä oikeuksia, sillä niissä kumppaniorganisaatioiden houkutteleminen ja julkisen huomion herättäminen on vaikeaa.

Lisäksi kampanjatiimi koostui kokonaan vapaaehtoisina toimivista opiskelijoista. He järjestivät kansalaisaloitetta opintojensa ohessa. Sosiaalisesta mediasta, erityisesti Instagramista, tuli kampanjan ensisijainen viestintä- ja mobilisointikanava.

Kymmenen päivää ennen allekirjoitusten keruuajan päättymistä järjestäjät ponnistivat vielä viimeisen kerran – ja se kannatti. He ottivat yhteyttä mahdollisimman moniin vaikuttajiin, taiteilijoihin ja poliitikkoihin ja pyysivät näitä tukemaan aloitetta julkisesti ja kannustamaan seuraajiaan allekirjoittamaan sen.

Ensimmäisten julkisuuden henkilöiden joukossa mukaan lähti belgialainen laulaja **Angèle**, joka kehotti seuraajiaan Instagramissa tukemaan aloitetta. Hänen viestinsä oli yksinkertainen ja innostava: hän lupasi antaa kuuluisalle koiralleen suukon jokaista kansalaisaloitteen allekirjoittanutta kohden.

Source: Instagram page of “Le coin des lgbt”

Angèlen ja ranskalaisen laulajan **Hoshin** esimerkkiä seurasi moni muukin taiteilija. Muutamassa päivässä aloitteelle saatiin noin **500 000 uutta allekirjoitusta**.

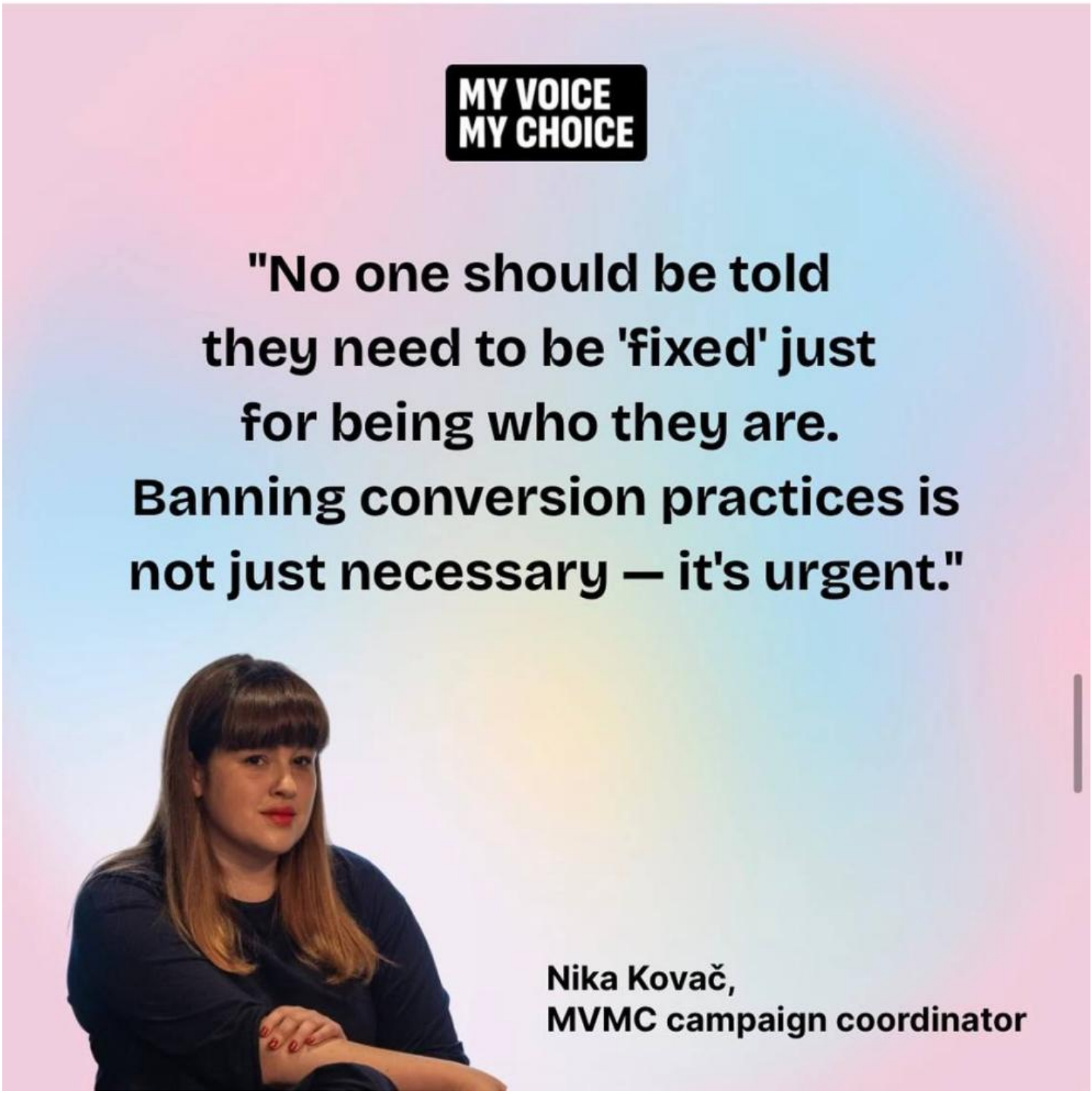
Vastaavaa liikehdintää saatiin aikaan myös poliittisissa piireissä. Erään feministisen järjestön yhteyksien ansiosta Ranskan vasemmistopuolueesta tuli ensimmäinen aloitetta kannattanut poliittinen puolue, jonka jälkeen mukaan tulivat myös sosialistipuolue ja Vihreät. Kampanjan viimeisenä päivänä Ranskan presidentti **Emmanuel Macron** julkaisi aloitetta tukevan viestin sosiaalisessa mediassa. Puolisen tuntia myöhemmin myös Slovenian pääministeri **Robert Golob** kannusti julkisesti kansalaisia tukemaan kampanjaa.

Source: X page of Emmanuel Macron

Järjestäjät pyysivät tukea myös onnistuneen **My Voice, My Choice** -kansalaisaloitteen taustatiimiltä. Slovenialaiset järjestäjät auttoivat aktivoimalla verkoston, jonka he olivat oman kampanjansa aikana rakentaneet ja joka oli äskettäin kerännyt lähes 1,2 miljoonaa tuenilmausta.

myvoicemychoiceorg and act_lgbt

Source: Instagram page of the ‘My Voice My Choice’ initiative

Tämä yhteistyö osoittautui kullanarvoiseksi. Sen ansiosta kampanja tavoitti Saksassa toimivia kansalaisjärjestöjä, ja Kroatiassa aloite saavutti vaaditun vähimmäismäärän allekirjoituksia yhdessä päivässä.

”Kun kampanja saavutti jalansijaa yhdessä maassa, siirsimme huomion toiseen maahan ja kehotimme aloitteen seuraajia ottamaan yhteyttä hlbtqi+-vaikuttajiin ja -laulajiin – tai naisiin, koska naiset usein tukevat hlbtqi+-yhteisön oikeuksia.” – Mattéo Garguilo

Järjestäjät ymmärsivät myös paineen merkityksen. Kun allekirjoitusten määrä alkoi lähestyä miljoonaa, yhä useammat ihmiset innostuivat osallistumaan. Yhdessä hlbtqi+-henkilöiden oikeuksiin kohdistuvan huomion kanssa paine loppukiristä antoi kampanjalle sen tarvitseman lopullisen sysäyksen.

Ranska oli lopulta kampanjan vahvin tukija. Yli puolet allekirjoituksista saatiin Ranskasta, mikä oli suurelta osin Instagram-tilin **@lecoindeslgbt** ansiota. Tällä oli merkittävä rooli kampanjan levittämisessä. Tilin tukena oli ranskalainen feministiryhmä **NousToutes**, joka myös auttoi mobilisoimaan kannattajia ja fasilitoi poliittisia yhteyksiä.

”Saimme heiltä paljon apua ja kampanja menestyi Ranskassa hyvin, koska meillä oli myös poliittisia kontakteja.” – Mattéo Garguilo

Strategia kannatti. Aloite saavutti **miljoonan allekirjoituksen** rajan **tuenilmausten keruuajan päättymistä edeltävänä iltapäivänä**. Kampanjan viralliseen päättymiseen mennessä aloitteelle oli kerätty **yli 1,2 miljoonaa allekirjoitusta**.

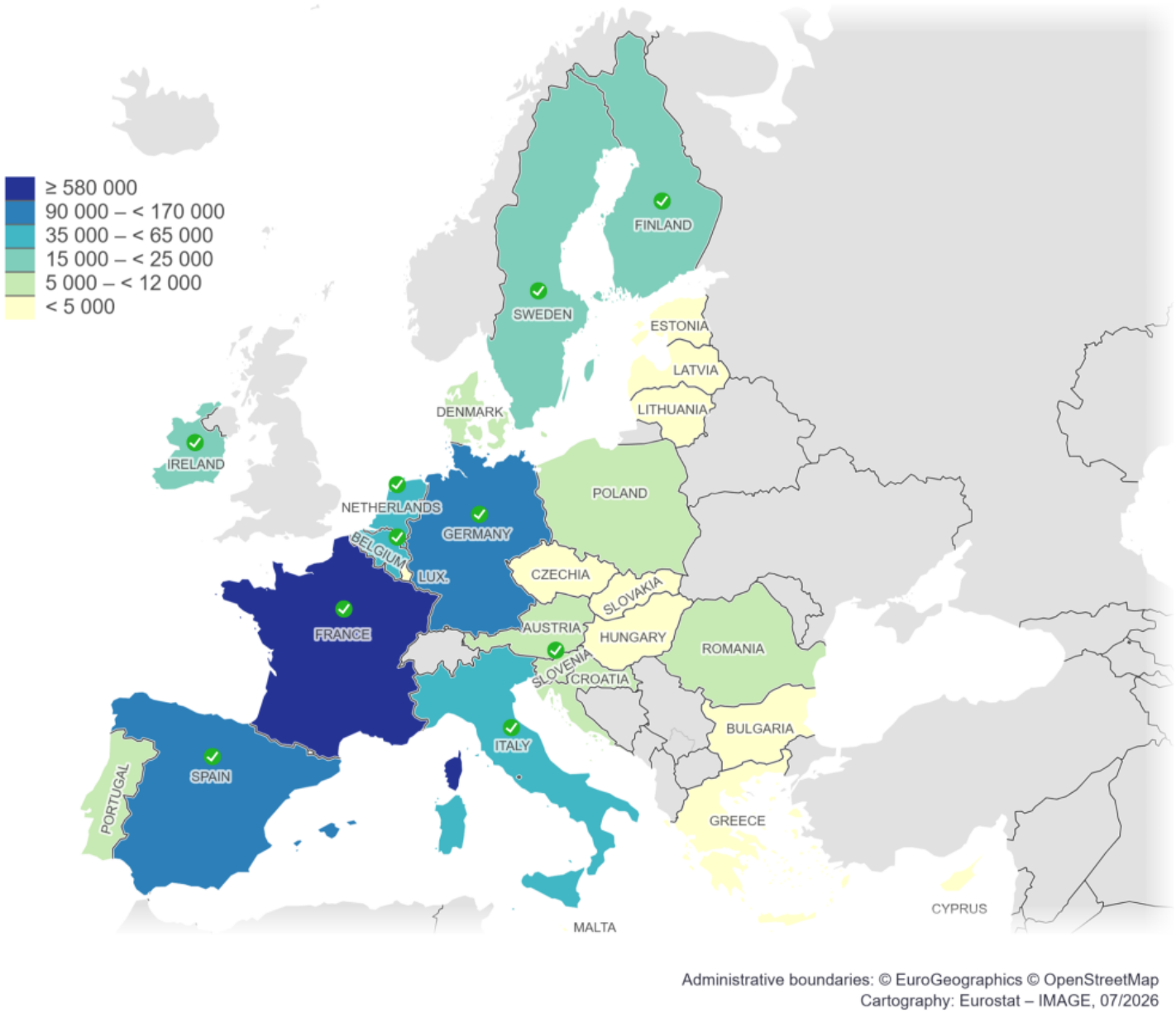
Tuenilmausten keruu ja tarkastus

Eheytyshoitojen kieltämistä koskevan aloitteen allekirjoitusten kerääminen aloitettiin virallisesti 17.5.2024, kansainvälisenä homo-, trans- ja bifobian vastaisena päivänä, ja kampanja päättyi vuotta myöhemmin samana päivänä.

Suurin osa aloitteen allekirjoituksista kerättiin kampanjan viimeisellä viikolla, mikä osoittaa, miten kampanja voi nopeasti saada lisäpontta loppuvaiheessa.

Keruuajan päätyttyä aloite toimitettiin virallisesti käsiteltäväksi 16.6.2025. Tarkastusprosessin päätyttyä vahvistettuja tuenilmauksia oli kaikkiaan 1 128 063.

Kielto eheytyshoidoille -aloitteelle kerättyjen tuenilmausten määrä maittain

Huom. Vaadittu tukijoiden vähimmäismäärä saavutettiin kymmenessä jäsenvaltiossa. Lähde: Euroopan komission kansalaisaloitesivusto, 2026. Kattavat tiedot aloitteelle kerätyistä tuenilmauksista ovat saatavilla kansalaisaloitesivuston aloitekohtaisen sivun taulukossa.

Kampanjoinnissa järjestäjät keskittyivät maihin, joissa monet muut kansalaisaloitteet ovat saaneet vaaditun vähimmäismäärän tukijoita, kuten **Ranskaan** ja **Espanjaan**. Lisäksi kampanjaa kohdennettiin pienempiin maihin, joissa eheytyshoitojen kieltämisellä katsottiin olevan erityisen vahva tuki, kuten **Sloveniaan** ja **Irlantiin**.

Miljoonan allekirjoituksen välitavoitteen saavutettuaan järjestäjät jatkoivat kampanjointia edelleen. Tavoitteena oli luoda riittävästi liikkumavaraa siltä varalta, että osa allekirjoituksista todettaisiin

mitättömäksi tarkastusprosessin aikana. Kampanjan loppuun mennessä järjestäjät olivat keränneet yli **1,2 miljoonaa tuenilmausta**, jotta vahvistettujen allekirjoitusten määrä olisi tarkastuksen jälkeen varmasti yli miljoona.

Aloitteen vaikutukset

Aloitteen virallisen toimittamisen jälkeen järjestäjät tapasivat **12.12.2025** varautumisesta, kriisinhallinnasta ja tasa-arvosta vastaavan komissaarin **Hadja Lahbibin**.

Organisers meet with the Commissioner Hadja Lahbib, Commissioner for Preparedness, Crisis Management and Equality. © European Union , 2025

Organisers of the initiative speaking at the meeting with the Commission.

Organisers at the meeting with the European Commission. © European Union, 2025

Julkinen kuulemistilaisuus Euroopan parlamentissa

Aloite esiteltiin Euroopan parlamentissa **2.3.2026** järjestetyssä julkisessa kuulemistilaisuudessa. Kuulemistilaisuuden järjesti **LIBE-valiokunta** yhdessä **vetoomusvaliokunnan (PETI)** ja **naisten oikeuksien ja sukupuolten tasa-arvon valiokunnan (FEMM)** kanssa. Parlamentissa järjestetyssä kuulemistilaisuudessa järjestäjät totesivat olevansa tietoisia lainsäädäntöehdotuksiin liittyvistä haasteista ja mainitsivat, että komission antamalla suosituksella voitaisiin saada aikaan nopeitakin muutoksia.

Organisers of the initiative speaking at the public hearing at the European Parliament.

Organisers at the public hearing at the European Parliament. © European Union, 2026

Aihetta käsiteltiin edelleen Euroopan parlamentissa. Euroopan parlamentti keskusteli aloitteesta täysistunnossaan 25.3.2026 (katso tallenne). Noin kuukautta myöhemmin, 29.4.2026, LIBE-valiokunta hyväksyi vuosikertomuksen perusoikeuksien tilanteesta EU:ssa vuosina 2024 ja 2025. Vuosikertomuksessaan valiokunta otti huomioon aloitteella saavutetut tulokset. Tältä osin parlamentti toteaa päätöslauselman 57 kohdassa että *sukupuolen juridiseen tunnustamiseen liittyvien menettelyjen puuttuminen loukkaa perusoikeuksia.* Parlamentti tuomitsee eheytyshoidot, kuten käytännöt, joiden tarkoituksena on muuttaa tai tukahduttaa henkilön seksuaalista suuntautumista, sukupuoli-identiteettiä ja/tai sukupuolen ilmaisua, perusoikeuksien loukkauksina, ja kehottaa komissiota estämään ne konkreettisin toimin. Parlamentti kehottaa lisäksi komissiota esittämään tässä yhteydessä säädösehdotuksen, jolla otettaisiin käyttöön EU:n laajuinen eheytyshoitojen kielto kaikissa jäsenvaltioissa jatkotoimena eurooppalaiselle kansalaisaloitteelle ”Kielto eheytyshoidoille Euroopan unionissa”.

Euroopan komission virallinen vastaus

Komissio oli jo ottanut huomioon ja maininnut eheytyshoitojen kieltämistä koskevan aloitteen **hlbtqi+-henkilöiden tasa-arvoa koskevassa strategiassa 2026–2030**, joka **hyväksyttiin 8.10.2025.** Komissio ilmoitti *edistävänsä jäsenneltyä vuoropuhelua aiheesta, erityisesti syrjimättömyyttä, yhdenvertaisuutta ja moninaisuutta käsittelevän korkean tason ryhmän alaisuudessa toimivan hlbtqi+-henkilöiden tasa-arvoa käsittelevän asiantuntijaryhmän kautta. Komissio ilmoitti myös ryhtyvänsä tutkimuksen tulosten perusteella asianmukaisiin toimiin eheytystoiminnan torjumiseksi keskittyen erityisesti tukemaan jäsenvaltioita, joilla on ratkaiseva rooli tässä asiassa. Muodostaessaan linjaansa eheytystoiminnan torjumiseen komissio ilmoitti lisäksi ottavansa erityisesti huomioon hiljattain jätetyn eurooppalaisen kansalaisaloitteen ”Kielto eheytyshoidoille Euroopan unionissa”.*

Euroopan komissio hyväksyi virallisen vastauksensa kansalaisaloitteeseen tiedonannon muodossa **13.5.2026** (ks. lehdistötiedote).

Aloitteessa kehotettiin komissiota ehdottamaan sitovaa säädöstä, jolla kiellettäisiin eheytyshoidot kaikkialla Euroopan unionissa. Arvioinnissaan komissio kuitenkin totesi, että tällainen lainsäädäntö edellyttäisi ensin uuden oikeusperustan vahvistamista neuvoston yksimielisellä päätöksellä, jolla

laajennettaisiin EU-rikosten luetteloa, minkä jälkeen olisi annettava kyseiseen oikeusperustaan perustuva direktiivi. Komissio katsoi, että tällaisen prosessin käynnistäminen ei olisi tehokkain tapa torjua eheytyshoitoja.

Sen vuoksi komissio ilmoitti, että se antaa vuonna 2027 **komission suosituksen**, jossa jäsenvaltioita kannustetaan kieltämään eheytyshoidot. Suositus perustuu niissä jäsenvaltioissa kehitettyihin hyviin käytäntöihin, jotka ovat jo ottaneet käyttöön oikeudellisia kieltoja, ja se laaditaan kattavalla kuulemisprosessilla, johon osallistuvat muun muassa **hlbtqi+-henkilöiden tasa-arvoa käsittelevä asiantuntijaryhmä** ja uusi **hlbtqi+-politiikkafoorumi**. Työn pohjana käytetään myös parhaillaan käynnissä olevaa, eheytyshoitoja koskevaa perusteellista tutkimusta, jonka odotetaan valmistuvan vuoden 2027 alussa.

Komissaari Lahbib tapasi aloitteen järjestäjät komission vastauksen hyväksymispäivänä 13.5.2026 ja keskusteli heidän kanssaan sen sisällöstä. Tapaamisen jälkeen komissaari Lahbib antoi lehdistölle lausunnon, jossa hän totesi seuraavaa:

”Jokainen hlbtqi+-yhteisön jäsen, joka on joutunut näiden käytäntöjen uhriksi: sinussa ei ollut mitään vikaa. Sinussa ei ollut mitään korjattavaa. Olet täydellinen juuri sellaisena kuin olet. Euroopan unioni on tukenasi.”

Lainsäädännölliset vaikutukset ja jatkotoimet

Komission vastaus herätti järjestäjissä monenlaisia tunteita. Järjestäjät olivat tyytyväisiä siihen, että komissio tuomitsi selkeästi eheytyshoidot ja sitoutui kannustamaan jäsenvaltioita kieltämään ne. Sen sijaan he olivat pahoillaan siitä, että komissio päätti olla ehdottamatta sitovaa säädöstä EU:n tasolla.

Järjestäjät ja heidän verkostonsa sitoutuivat kuitenkin jatkamaan asian ja siihen liittyvien aiheiden edistämistä muun muassa tukemalla muita eurooppalaisia kansalaisaloitteita, joille parhaillaan kerätään allekirjoituksia.

Vinkkejä kansalaisaloitteiden järjestäjille

Luo verkostot

Aloitteen taustalla olevassa ACT-organisaatiossa oli vain kaksi pääjärjestäjää. Heidän eri puolille Eurooppaa rakentamansa laaja verkosto osoittautui kuitenkin yhdeksi kampanjan suurimmista vahvuuksista. Tiivis yhteistyö kansalaisjärjestöjen, vapaaehtoisten, vaikuttajien ja kumppanialoitteiden kanssa mahdollisti sen, että kampanja oli paljon laajempi kuin mihin pieni

järjestäjätiimi olisi yksin yltänyt.

Hyödynnä sosiaalista mediaa

Näkyvyys oli ratkaisevan tärkeää kampanjan onnistumisen kannalta. Järjestäjät suosittelevat korostamaan asian kiireellisyyttä erityisesti kampanjan loppuvaiheessa ja tekemään yhteistyötä vaikuttajien ja sisällöntuottajien kanssa eri maissa. Kun kampanja saa näkyvyyttä ja herättää kiinnostusta verkossa, sosiaalinen media voi lisätä merkittävästi sen tavoittavuutta ja auttaa hankkimaan uusia tukijoita.

Laadi maakohtainen kampanjastrategia

Järjestäjät eivät edes yrittäneet kampanjoida heti kaikkialla vaan keskittyivät ensin maihin, joissa heillä olisi parhaat mahdollisuudet saavuttaa vaadittu vähimmäismäärä tukijoita. Kun kampanjalle oli saatu tukea yhdessä maassa, järjestäjät siirtyivät kampanjoimaan seuraavaan maahan ja kannustivat tukijoita ottamaan yhteyttä paikallisiin vaikuttajiin, taiteilijoihin, julkisuuden henkilöihin ja järjestöihin, jotka voisivat auttaa saamaan lisänäkyvyyttä.

Tee pohjatyöt kunnolla äläkä anna periksi

Asiaansa aidosti uskova tiimi on olennaisen tärkeä. Kansalaisaloitekampanja edellyttää määrätietoisuutta ja sitkeyttä, sillä allekirjoitusten kerääminen voi muuttua odottamattomasti ja kampanja voi saada lisäpontta minä hetkenä hyvänsä.

Lisätietoja

Lisätietoja ”Kielto eheytyshoidoille” -aloitteesta on saatavilla kansalaisaloitesivuston aloitekohtaisella sivulla ja Instagramissa Komission sivustolla on tietoa myös aloitteeseen liittyvistä jatkotoimista.